

4.10.2017

Sotkamo

KAINUUN ELY-KESKUS

VIREILLEPANO

Viite: Terrafamen ympäristölupa

Sotkamon Luonto ry

Yhteysosoite: antti.lankinen@sotkamo.net

**Vireillepano ympäristöluvasta poikkeamisen oikaisemiseksi kaivostoiminnassa
Terrafamen kaivoksella Sotkamossa**

Sotkamon Luonto ry. vaatii Kainuun ELY-keskusta ryhtymään toimenpiteisiin ja tarvittaessa käyttämään hallintopakkoa, jotta Terrafame Oy:n toiminta saadaan ympäristöluvan mukaiseksi. Sotkamon Luonto ry katsoo, että ainakin seuraavissa asioissa toiminta poikkeaa luvasta.

1. Sakkojen ja muiden jätteiden sijoittaminen asiaankuuluville paikoille
2. Määräaikojen noudattaminen
3. Primaariliuotuksen liuotuksen tavoitearvon noudattaminen

Terrafame sijoittaa sakkoja ja jätteitä alueille, joihin ei ympäristöluvassa ole annettu lupaa. Terrafamella ei ole ympäristöluvan määräyksen 56 edellyttämiä erillisiä sijoitusalueita eri jätteille. Terrafamella ei ole ympäristöluvan määräyksen 73 mukaista kaatopaikkaa. Määräys 85 edellyttää uutta loppuneutraloinnin sakan sijoituspaikkaa 1.1.2018 mennessä. Keskuspuhdistamon sakkaa ei saa sijoittaa vanhalle kipsisakka-altaalle 1.1.2018 jälkeen.

Määräaikojen ja asianmukaisten kaatopaikkojen käyttöä on valvottava. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätös välivarastoituna olleiden vesienkäsittelysakkojen ja lietteiden loppusijoittamisesta toteaa myös, että toiminnanharjoittaja ei ole noudattanut määräaikoja. Mikäli loppusijoituspaikkoja ei ole, jätteet on kuljetettava asianmukaisen paikkaan tai hävittettäväksi sellaiselle yritykselle, jolla on lupa käsitellä kyseisen tyyppisiä jätteitä.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätös välivarastoituna olleiden vesienkäsittelysakkojen ja lietteiden loppusijoittamisesta sisältää myös kuvauksen Urkin altaan tilasta, erityisesti sen pohjan mahdollistaman altaan alapuolisten pohjavesien pilaantumisriskeistä. Altaassa ei ole lupa säilyttää vesiä eikä sakkoja. Altaan tila tulee saattaa ympäristöluvan edellyttämään kuntoon mahdollisimman nopeasti.

Eräissä Terrafamen toiminnan katsauksissa ja koetoimintailmoituksissa on esiintynyt tietoja, joiden mukaan primaari- ja sekundaarikasalle johdettaisiin rejektejä tai sakkoja. Ympäristöluvassa ei ole annettu sellaisia määräyksiä, jotka sallisivat jätteiden sijoittamisen liuotuskasoihin (poislukien primaarikasalta mahdollisesti syntyvää letkujätettä).

Ympäristöluvan määräys 38 asettaa primaariliuotuksen tavoitearvoksi 85%. Siitä poikkeaminen edellyttää raportointia. Toteutuessaan tavoitearvo tarkoittaisi, että sekundaarikasalle menee vain 15% nikkelistä ja luvan perusteissa on oletettu, että kokonaisliukenema olisi selvästi yli 90%. Silloin sekundaarikasalle jäisi sen sulkemisen jälkeen vain hyvin pieni määrä nikkeliä. Nykyiset Terrafamen tavoitteet ovat erittäin kaukana lupamääräyksen tavoitearvosta. Se johtaa siihen, että sekundaarikasalle jää sulkemisen jälkeen moninkertainen määrä nikkeliä oletettuun verrattuna. Nikkelin suuri määrä aiheuttaa ympäristön pilaantumisen riskin myöhemmin. Sekundaarikasaliuotusta käytetään myös raffinaatin loppusijoituspaikkana. Kasoille on arvioitu palautuvan mm. urania 100 tonnia vuodessa sekä suuri määrä muita metalleja ja muita luonnolle vaaraa aiheuttavia aineita.

Kaivoksen sulkemis- ja jälkihoitosuunnitelmat on tarkistettava ja niissä on arvioitava, aiheuttaako lisääntynyt nikkelimära ja muiden haitta-aineiden määrät vaatimuksia jälkihoidolle.

Sotkamossa 4.10.2017

Leena Korhonen
puheenjohtaja

Antti Lankinen
varapuheenjohtaja